

rede Haand, men disse enkelte Tal have jo i øvrigt ikke nogen særlig Interesse. Vi kunne altsaa i Almindelighed sige, at en Mand, der ansættes som Timelærer, er over 33 Aar; regne vi saa, at han skal staa som Timelærer i 3 Aar, bliver han over 36 Aar gammel, og naar han skal være konstitueret i et Aar, bliver han over 37 Aar, inden han opnaar fast Ansættelse med Pensionsret.

Denne Timelærerinstitution har ikke altid været knyttet til Statsskolerne, den er egentlig paa en Maade kommen derind ved en Slags Fejltagelse. Se vi paa Statsskolernes Forhold i Halvfjerdserne, og tage vi f. Eks. et vilkaarligt valgt Aar som f. Eks. 1876, bestod det faste Personale af 12 Rektorer, 26 Overlærere og 78 Adjunkter, altsaa i alt 116 Lærere, og der var paa den Tid i Skolerne 1,001 Elever. Dette Personale var fast ansat helt og holdent, og det var fuldstændig tilstrækkeligt til at læse de Fag, der skulde læses, og man kendte ikke dette Begreb Timelærere udover de fast ansatte Lærere. Der læstes nok nogle Ekstratimer, men det var forholdsvis faa, det kan man se paa den Konto i Statsregnskabet, som har Overskriften „Til Lærere med ikke fast Ansættelse og til Ekstratimer“, den var nemlig den Gang paa 28,000 Kr., og deraf lønnedes Gymnastik-, Tegne- og Sanglærere og saa Ekstratimer. Deres Antal kan selvfølgelig kun have været ganske ringe. Men i de følgende Aar, fra 1876 til 1884, fandt en meget stor Stigning af Elevtallet Sted. Antallet af Elever for disse enkelte Aar var 1,001, 1,052, 1,121, 1,239, 1,348, 1,446, 1,541, 1,657 og 1,708, altsaa en Stigning i alt fra 1,001 til 1,708. Til denne Stigning svarede imidlertid paa ingen Maade Stigningen af Lærerpersonalet. Ganske vist steg det noget. Det blev nemlig i hele denne Periode udvidet med 5 Pladser, saa at Forholdet i 1884 var 121 Lærere til 1,708 Elever, men denne Forøgelse, kan man sige sig selv, var alt for ringe, og i dette Tidsrum er det, at Timelærerinstitutionen er kommen ind.

Den første Forøgelse af Lærerpersonalet fandt Sted i 1879 — Forslaget blev forelagt i 1878. Det foresloges da at oprette to nye faste Pladser, og Forslaget motiveredes med, at i de videnskabelige Fag, altsaa bortset fra Gymnastik, Tegning og Sang, var der 272 ugentlige Ekstratimer, og dette Tal, der svarer til $11\frac{1}{2}$ faste Lærerpladser, fandt Regeringen den Gang var et urimelig stort Tal. Dertil sluttede Lovgivningsmagtens to andre Faktorer, baade

dette og det andet høje Ting, sig, og med den Motivering blev der oprettet to faste Pladser, men det viste sig straks, at det var for lidt, og i 1879 ser man saa, at den første Timelærer blev ansat. Denne Institution er ikke hjemlet ved Lov — der eksisterer ingen Lov, der siger, at man kan besørge en Del af Timerne ved Statsskolerne ved løst ansatte Timelærere, og der eksisterer saa vidt mig bekendt overhovedet ingen Hjemmel derfor, ikke en Gang en kgl. Anordning, og det maa sikkert betyde, at Ministeriet fra først af har tænkt sig det som en forbigaaende Ting, som det var Meningen at skaffe ud af Verden snarest muligt ved at søge en passende Udvidelse af faste Lærerpladser. En saadan Udvidelse fandt ogsaa Sted, men ikke i tilstrækkeligt Omfang, og efter 1884 standser Nyoprettelsen af faste Lærerpladser. I dette Tidsrum fra 1884 og videre frem blev Resultatet, at denne Timelærerinstitution, som fra først af skulde være forbigaaende, fæstnede sig og blev til en fast Institution, som er knyttet til de lærde Skoler.

I 1892 blev der vedtaget en ny Lønningsslov for Statsskolens Lærere, og det fremgaar af Motiverne til denne, at det var Meningen at afskaffe Timelærerinstitutionen, og i Overensstemmelse dermed blev samtlige Timelærere udnævnte til Adjunkter samtidig med, at Loven traadte i Kraft, men desværre indeholdt Loven en Bestemmelse, som gjorde det umuligt i det følgende at opretholde denne Hensigt, idet den fikserede Antallet af faste Pladser til 12 Rektorer, 32 Overlærere og 93 Adjunkter, altsaa ialt 137 faste Lærere, og da dette Tal i Forhold til det Elevantal, der faktisk var og vedblev at være i de følgende Aar, var for lille, blev det nødvendigt at besætte det manglende Timeantal med faste Timelærere. Disse maatte i dette Tilfælde siges at være en Nødvendighed, thi Loven fastsatte et Tal, som ikke maatte overskrides.

Da saa Loven om højere Almenskoler af 24. April 1903 udkom, skulde man ifølge Lovens Tekst mene, at der nu skete en radikal Forandring, og at Timelærerinstitutionen blev afskaffet for aldrig mere at komme igen, thi Loven indeholder i sin § 21 følgende Bestemmelse: „Antallet af faste Lærer- og Lærerindepladser bestemmes under Iagttagelse af Regelen i § 22, 5te Stykke“, og i § 22, 5te Stykke, findes følgende: „Overlærere og Lærere (Overlærerinder og Lærerinder) ved Statens højere Almenskoler ere pligtige til ugentlig at undervise i 24 Timer“. Efter